

Vážený Jauhen,

s velkou pozorností jsem sledoval a sleduji úsilí tisíců Bělorusů, jak se hlásí o svou svobodu, na kterou mají právo. Někde mezi těmito odvážnými příběhy je ten Váš, který si zaslouží obdiv a podporu.

Já se před Vaší odvahou skláním. Ty příběhy, které člověk sleduje dnes na východě Evropy, jsou mi totiž zvláštním způsobem blízké. Podobají se totiž těm, které dobře znám z bývalého Československa. Už řadu let se snažím jako novinář či scénárista mapovat třetí odboj v Československu. Tedy odpor proti nastupující rudé totalitě po komunistickém puči v únoru 1948. Ten se na první pohled mohl jevit jako neúspěšný. Odbojáři skončili ve vězení nebo v emigraci a komunistický režim za podpory z Moskvy upevnil své pozice. Na konci šedesátých let se zdálo, že se situace mění, ale přijely sovětské tanky... Vypadalo to, že ti, kteří se postavili útlaku, se snažili zbytečně a kvůli cenzuře a falšování dějin zůstanou také navždy zapomenuti.

Dnes víme, že je to naopak. Zapomenuti budou ti, kteří stáli na straně zla a především vidíme, že celé to období temnoty nebylo ztracené, že se objevila řada odvážných osobností, skvělých lidí, že vznikly příběhy, na které můžeme být dnes hrdí. Ukázalo se, že Češi a Slováci bojovali, že nedali svou svobodu lacino a nabídli tak příklady do budoucnosti. Protože svoboda může být kdykoli a kdekoli v ohrožení. Ti, kteří ji chtějí uchvátit, by měli vždy vědět, že za to budou platit. Totalitní režim nakonec tak padl díky všem těm, kteří mu čelili od začátku, kteří stáli na správné straně a udrželi ideály svobody. Z nich čerpá sílu i současná občanská společnost.

I když se může někdy zdát, že cíl je daleko, úsilí o respektování práv a svobod má smysl. To je poselství, které jsem pochopil ze stovek příběhů těch, kteří se postavili komunistické totalitě v Československu. Riskovali svá postavení, zdraví, osobní svobodu, někdy i život, aby čelili zlu. To je vlastně i Váš příběh. Ale ty příběhy samozřejmě nejsou úplně stejné, v dnešní době se hranice svobodné Evropy posunula až k hranicím Běloruska, Evropané bedlivě sledují dění na Východě a ideály svobody tak mají větší sílu, než v době, kdy středem Evropy vedla železná opona.

Věřím proto, že zásadní rozdíl bude v čase. Že nesvobodný režim ve Vaší zemi padne už brzy a nejdůležitější tedy je vytrvat. Přeji Vám především víru a sílu k tomu vytrvání.

Luděk Navara

Luděk Navara (nar. 1964)

český publicista, spisovatel literatury faktu, historik a scénárista.

Luděk Navara vystudoval nejprve Stavební fakultu Vysokého učení technického v Brně a později dálkově historii na Filozofické fakultě Masarykovy Univerzity. Od roku 1995 působil jako redaktor v Mladé frontě Dnes. V současnosti spolupracuje především s deníkem Aktuálně. cz a Českou televizí. V oblasti historie a publicistiky se zaměřuje především na zločiny totalitních režimů či odsun sudetských Němců. Je autorem knih Smrt si říká Tutter (2002), Nacistický vrah ve službách STB (2002) a tří svazků Příběhů železné opony (2004, 2006, 2007), které se staly podkladem pro stejnojmenný televizní seriál. Ke třicetiletému výročí zhroutilí komunistického režimu v roce 2019 vyšly Příběhy železné opony v novém upraveném vydání.

Luděk Navara úzce spolupracuje se spisovatelem Miroslavem Kasáčkem, s nímž v roce 2009 založil Občanské sdružení Paměť mapující komunistickou totalitu v Československu, a to především v jihomoravském regionu. Společně s Miroslavem Kasáčkem napsali několik publikací věnovaných třetímu odboji a komunistickým represím v 50. letech, mezi něž patří Mlynáři od Babic (2008), Příběhy třetího odboje (2010) či Volavčí síť (2012). Díky této intenzivní kooperaci vznikly biografie Na útěku; Neuvěřitelný příběh Josefa Brykse (2014) zachycující životní příběh válečného letce a pozdějšího jáchymovského vězně a A přece budu blízko: Život a mučednická smrt kněží Jana Buly a Václava Drboly od Babic (2016). Dosud poslední počín této autorské dvojice představuje biografie Musím jít odvážně vpřed! Tragický osud bojovníka Petra Křivky (2019).

Luděk Navara je držitelem novinářské ceny Karla Havlíčka Borovského (2007), Ceny Antonína Švehly (2010) a spolu s Miroslavem Kasáčkem medaile sv. Cyrila a Metoděje (2016) a Pamětní medaile České biskupské konference (2018).

Luděk Navara

Jauhen Afnahel

Jauhen Afnahel

je čtyřicátník, od mládí se aktivně účastní politických organizací (Mladá fronta, Zubr ad.). Vyprofiloval se jako jeden z hlavních pořadatelů pouličních akcí a protestů, kvůli čemu nejednou čelil provokacím a vykonstruovaným obviněním ze strany režimu, byl mlácen policií a pykal administrativní tresty. Při tom je přesvědčen o správnosti nenásilného protestu. Jeden z lídrů iniciativy Evropské Bělorusko. Byl zadržen 25. září a obviněn z účasti na hromadných nepokojích, za což mu hrozí 3-8 let vězení.